

Justyna Koczor
pedagog specjalny, wychowawca

Tekst powstał w ramach cyklu ["Odporna szkoła"](#) i jest częścią [materiałów dotyczących pracy nauczyciela wspomagającego](#).

Nowe wyzwania w pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych

Niepewność i zagubienie - to często spotykane reakcje rodzica, który mierzył się w domu z niepełnosprawnością dziecka i jego edukacją. Szkoła z odpowiednim zapleczem pedagogów, specjalistów była w stanie choć w części zaradzić tym problemom. Pozwoliło to stworzyć warunki wyrównywania szans tych dzieci, które ze względu na postępy w nauce i rozwój społeczno-emocjonalny nabierały pewności siebie.

Jednak z dnia na dzień zostało przerwane coś, co miało swój rytm, ugruntowane metody pracy, a przede wszystkim wypełniało przestrzeń między nauczycielem a uczniem. Sprostanie potrzebom uczniów niepełnosprawnych stało się jeszcze większym wyzwaniem.

Organizowanie zajęć dla uczniów niepełnosprawnych w okresie ograniczonego funkcjonowania szkół jest nietatwym doświadczeniem dla pedagogów, terapeutów, nauczycieli, wychowawców. Praca w dobie pandemii to nie tylko rewalidacja, terapia i wspomaganie tych uczniów w nauce. To często również wsparcie ucznia oraz rodzica w mierzeniu się z tą trudną rzeczywistością.

Stworzenie warunków do realizacji zadań terapeutycznych na odległość wymaga dobrej znajomości ucznia, jego potrzeb i możliwości zarówno psychofizycznych jak również środowiskowych (dostępność sprzętu komputerowego oraz łącza internetowego).

Po pierwszym szoku związanym z sytuacją w jakiej przyszło nam realizować założone zadania, należało podjąć działania mające na celu jak najlepsze przygotowanie się do tej formy kontaktu z uczniem, pamiętając, że to uczeń jest tu najważniejszy i o niego należy najbardziej zadbać.

Jestem pedagogiem specjalnym, wychowawcą klasy integracyjnej, gdzie jako nauczyciel wspomagający wspieram w nauce czworo uczniów ze spektrum autyzmu. Mam w klasie również kilkoro uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, którym pomagam, w miarę możliwości radzić sobie z trudnościami. Prowadzę zajęcia rewalidacyjne w zakresie surdopedagogiki z uczniami niedosłyszącymi. Duża skala potrzeb moich uczniów skłania mnie do ciągłego poszukiwania metod i form pracy na odległość.

Aby rozpocząć pracę w systemie zdalnym musiałam określić własne możliwości techniczne jak również możliwości techniczne uczniów. W tym celu niezbędny okazał się kontakt z rodzicami. Dzięki indywidualnej rozmowie z każdym z rodziców dowiedziałam się czy i w jakim zakresie będą w stanie wesprzeć mnie w pracy z dzieckiem, czy dysponują sprzętem komputerowym i czy potrafią obsługiwać podstawowe programy i aplikacje. Ustaliliśmy również formy kontaktu. Dobra relacja z rodzicami dziecka, zaufanie i poczucie wsparcia znacznie ułatwia pracę. Ważne jest aby pamiętać, że rodzic to nie nauczyciel. Instrukcje, ćwiczenia, zadania powinny być czytelne, bez specjalistycznych sformułowań, pisane jak najprostszym językiem.

Wiele godzin pracy przy komputerze, monotonia, ograniczona aktywność fizyczna powoduje narastanie u uczniów zachowań opozycyjnych, bunt wobec szkoły. Dlatego istotne jest właściwe wprowadzenie do pracy, stworzenie przyjaznej atmosfery, zapewnienie o wsparciu. Rozpaczynam zajęcia od pytań o samopoczucie, nastroj, poziom motywacji, odczucia związane z pracą zdalną, określenie emocji. Ważne zadanie to również nauczyć uczniów jak się uczyć? Przystąpiłam do tego już we wrześniu korzystając z możliwości pracy w szkole. W ramach lekcji wychowawczej oraz zajęć rewalidacyjnych ćwiczyłam z uczniami przygotowanie planu dnia, poukładania aktywności, tworzenia hierarchii zadań. Kontynuuję te zadania również teraz. Rozmawiamy o tym jak można spędzać czas bez komputera, jak spędzić czas wolny oraz przerwy. Robimy burzę mózgow. Stawiam uczniom wyzwania w ramach których angażują się w dbanie o środowisko, opiekę. Myślę, że krótkie, atrakcyjne zadania przeplatane elementami zabawy budują u uczniów poczucie sprawstwa i wpływu na otaczającą rzeczywistość, motywują do pracy. W pracy z uczniem słabszym opieram się na utrwalaniu i generalizacji treści.

Zajęcia rewalidacyjne w formie zdalnej dają możliwość wprowadzania ćwiczeń rozwijających koncentrację uwagi tj. powtarzanie, memory; rozwijanie pamięci słuchowej oraz czytanie ze zrozumieniem. Naprzeciw wychodzą tutaj liczne strony internetowe i programy multimedialne.

Kończąc, chciałabym podkreślić jak ważna jest właściwa higiena pracy. Narastające zmęczenie wynikające z godzin pracy spędzanych przed komputerem wpływa nie tylko na nastrój ucznia, ale i nauczyciela. Pamiętajmy o odpoczynku! Tylko pogodny, optymistycznie nastawiony do pracy nauczyciel będzie w stanie przekazać uczniom właściwe emocje i odpowiednio przygotować ich do pracy.

Powodzenia w pracy zdalnej!